

10. 7. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Užití obrazových snímků a zásah do osobnostních práv

Nejvyšší soud ČR se v rozsudku sp.zn. 30 Cdo 1677/2011, ze dne 26.4.2012 (dále jen „Rozsudek“) opět zabýval právem fyzické osoby na ochranu osobnosti, resp. zásahem do tohoto práva, pro tentokrát ve vztahu k pořízení nebo použití obrazových snímků fyzické osoby.

Skutkový základ sporu posuzovaného v Rozsudku byl následující:

Žalobce-fyzická osoba, svolil, aby jej Žalovaný-vydavatel periodik, vyfotil a následně zařadil jeho fotografii do svého portfolia (dále jen „Fotografie“). Následně Žalovaný použil tuto Fotografie v časopisu, kterého je vydavatelem, k článku, který popisoval autonehodu způsobenou osobou pod vlivem alkoholu, přičemž Fotografie byla u tohoto článku zveřejněna s popisem, že osoba, která způsobila autonehodu, je kriminálník závislý na drogách.

Žalobce nesouhlasil s výše uvedeným použitím Fotografie a požadoval po Žalovaném, aby v nejbližším možném čísle daného časopisu uvedl na pravou míru, že Žalobce není osobou, která způsobila v předmětném článku popisovanou autonehodu, a aby otiskl i omluvu v tom samém čísle časopisu. Žalobce dále požadoval, aby mu Žalovaný uhradil náhradu nemajetkové újmy v penězích podle § 13 odst. 2 zákona č. [40/1964](#) Sb., Občanský zákoník, v platném znění (dále jen „OZ“).

Žalobce svůj nárok opíral o skutečnost, že při pořízení Fotografie Žalovaným souhlasil pouze s jejím použitím pro zařazení do databáze Žalovaného s tím, že bude Žalovaným ještě kontaktován v souvislosti s konkrétním článkem, s kterým by měla být Fotografie případně použita. Navíc Žalobce nesouhlasil s tím, že by bylo možno poskytnout jakýkoliv obecný souhlas s užitím fotografie, aniž by zobrazená osoba věděla, k čemu konkrétně bude fotografie použita.

Na druhé straně Žalovaný namítal, že Žalobce byl poučen, že může dojít k užití jeho Fotografie i u negativních článků, a že Žalobce s pořízením Fotografie i přesto souhlasil. Navíc Žalovaný tvrdil, že Žalobce dal souhlas nejen k pořízení Fotografie, ale i k jejímu případnému užití Žalovaným.

Soud prvního stupně dovodil na základě provedeného dokazování, že Fotografie Žalobce nebyla Žalovaným neoprávněně užitá, neboť byla pořízena i užitá se souhlasem Žalobce a tudíž nedošlo proto ani k neoprávněnému zásahu do osobnostních práv Žalobce. S tímto názorem se v zásadě ztotožnil i odvolací soud.

Jak soud prvního stupně, tak i odvolací soud se při posuzování daného sporu zabývaly především otázkou, zda byla Fotografie užitá se svolením Žalobce či nikoliv, tj. zda byla Fotografie užitá v

souladu s § 12 odst. 1 OZ.

Nicméně Nejvyšší soud ČR v Rozsudku konstatuje, že soudy obou stupňů se měly v předmětném sporu zabývat i otázkou, zda užití Fotografie „... bylo či nebylo v případném rozporu s takovými osobnostními zájmy oprávněného, které je třeba respektovat, a které jsou tak za všech okolností nedotknutelné.“ Nejvyšší soud ČR v Rozsudku dospěl k závěru, že i přes udělení souhlasu osoby s pořízením a užitím fotografie její osoby, musí být při vlastním užití fotografie zachovány dvě podmínky: (i) „Použití (fotografie) se musí stát vždy přiměřeným způsobem...“, a (ii) použití nesmí být v rozporu s takovými osobnostními zájmy oprávněného, jichž je třeba bezpodmínečně respektovat, a které jsou tedy za všech okolností nedotknutelné. Nejvyšší soud ČR uzavírá, že nejsou-li splněny tyto dvě zásadní podmínky, „stává se použití (fotografie), které by bylo případně samo o sobě přípustné, neoprávněným zásahem ve smyslu ustanovení § 13 obč. zák. ...“.

Za „přiměřené“ považuje Rozsudek takové užití fotografie, pokud je „co do formy, rozsahu i obsahu odůvodněno potřebou užití k účelu, k němuž oprávněný dal svolení ... a jestliže tomuto účelu vyhovuje i svým způsobem.“.

Dále Nejvyšší soud ČR uvádí, že i přes souhlas udělený osobou zobrazenou na fotografii k pořízení a následnému užití fotografie, může nastat porušení osobnostních práv této zobrazené osoby, „např. i vzhledem k souvislostem, za nichž k němu (k užití) došlo, popř., do nichž bylo (užití) situováno, nebo vzhledem ke komentáři, který k němu byl připojen...“.

Nejvyšší soud ČR Rozsudkem zrušil rozsudky soudů obou stupňů a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

I přesto, že v řešeném sporu byla Fotografie užitá se souhlasem Žalobce, musí být tedy soudem prvního stupně v dalším řízení brána v úvahu, pro účely rozhodnutí, zda došlo užitím Fotografie k zásahu do osobnostní sféry Žalobce, i skutečnost, že Fotografie byla použita v časopisu Žalovaného k takovému druhu článku a navíc s takovým komentářem na Fotografii, které mohou zasáhnout do osobnostních práv Žalobce. Obdobný názor zastávají i autoři komentáře k OZ a navíc v komentáři k § 12 odst. 1 OZ uvádí, že „Svolení dotčené fyzické osoby je třeba vztahovat vždy pouze k takovému použití, jehož formu, způsob i rozsah svolující fyzická osoba v době udělování souhlasu znala, popř. znát musela.“[1].

Je zde potřebné ještě uvést, že v dané věci se soud prvního stupně bude muset v dalším řízení vypořádat i s požadavkem Žalobce na zadostiučinění (v podobě omluvy a uvedení vztahu Žalobce a předmětného článku otištěného Žalovaným na pravou míru) a na případnou náhradu nemajetkové újmy v penězích vzniklé Žalobci. Na náhradu nemajetkové újmy v penězích má Žalobce v souladu s § 13 odst. 2 OZ nárok v případě, pokud by se nejevilo postačujícím zadostiučinění zejména proto, že byla v důsledku zásahu do osobnostních práv Žalobce ve značné míře snížena důstojnost Žalobce nebo jeho vážnost ve společnosti.

Pro úplnost dodávám, že výši náhrady nemajetkové újmy v penězích určí příslušný soud s přihlédnutím k (i) závažnosti vzniklé újmy a k (ii) okolnostem, za nichž k porušení práva Žalobce došlo. Pro účely zjištění závažnosti vzniklé nemajetkové újmy je potřebné posoudit zejména intenzitu vzniklé újmy. A v případě okolností, za nichž k porušení práva došlo, nestačí zkoumat tyto okolnosti jen na straně Žalovaného, ale význam má i případný podíl Žalobce na jednání Žalovaného, a zda Žalobce neměl objektivně možnost zásah do jeho osobnostních práv odvrátit.

Závěrem lze konstatovat, že Rozsudkem dal Nejvyšší soud ČR najevo, že při posuzování zásahu do osobnostních práv fyzické osoby plynoucích z § 12 odst. 1 OZ se nelze uspokojit s pouhým zjištěním, že osoba, která je subjektem osobnostních práv, dala souhlas s pořízením nebo užitím projevů

osobnosti uvedených v § 12 odst. 1 OZ (tj. např. i fotografie). Domnívám se, že Rozsudek v souladu s dosavadní relevantní judikaturou potvrdil zvýšenou ochranu osobnostních práv fyzické osoby přiznanou v § 12 odst. 1 OZ.

JUDr. Anna Valeková, advokátní koncipient
autorka působí v advokátní kanceláři MSB Legal, v.o.s.

MSB Legal, v.o.s.

Radlická 28/663
150 00 Praha 5

Tel.: +420 251 566 005

Fax: +420 251 566 006

e-mail: paha@msblegal.cz

[1] Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kolektiv, Občanský zákoník I, komentář, 2. vydání, /C.H.Beck 2009/, str. 178

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)